

Wymagania edukacyjne „Krok w przedsiębiorczość” Kl. III

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
Rozdz. IV. Podatki i ubezpieczenia				
• podaje definicję podatku • wyjaśnia, czym jest PIT • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>zdolność do czynności prawnych, podatek, obowiązek podatkowy, przedmiot opodatkowania, stawka podatkowa, podstawa opodatkowania</i> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>obowiązek podatkowy, dochód, przychód, koszty uzyskania przychodu, kwota wolna od podatku, ulga podatkowa, zaliczka na podatek dochodowy, płatnik podatku, ubezpieczyciel, ubezpieczający, ubezpieczony, polisa ubezpieczeniowa, odszkodowanie, świadczenie, likwidacja szkody</i> • wyjaśnia, czym jest ubezpieczenie • wyjaśnia, czym jest ubezpieczenie osobowe •	• podaje argumenty za koniecznością płacenia podatków • wymienia przykłady ulg podatkowych w Polsce • wymienia rodzaje formularzy podatkowych • wymienia podstawowe obowiązki ubezpieczonego i ubezpieczyciela • wskazuje zależność między wysokością składki ubezpieczeniowej a zakresem ochrony oraz sumą ubezpieczenia • omawia rodzaje ubezpieczeń prywatnych osobowych • opisuje ubezpieczenia osobowe publiczne • omawia rolę Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w polskim systemie ubezpieczeń •	• klasyfikuje podatki według różnych kryteriów • charakteryzuje ważniejsze podatki bezpośrednie i pośrednie • omawia sposoby obliczania podatku według różnych stawek podatkowych • omawia zasady wspólnego opodatkowania • dzieli ubezpieczenia według różnych kryteriów (przedmiot ubezpieczenia, stopień swobody w zakresie nawiązania stosunku ubezpieczeń) i charakteryzuje poszczególne ich rodzaje • analizuje zapisy ogólnych warunków ubezpieczenia na przykładzie ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków • wymienia elementy, z których powinny się składać reklamacja do ubezpieczyciela i skarga do Rzecznika Finansowego	• omawia rolę podatku VAT w polskim systemie podatkowym • ocenia system podatkowy w Polsce • dobiera odpowiedni formularz podatkowy do źródeł przychodu oraz sposobu jego opodatkowania • wyjaśnia zasady składania rocznej deklaracji podatkowej i obliczania podatku dochodowego od osób fizycznych • wymienia i charakteryzuje kryteria wyboru ubezpieczenia AC • przedstawia argumenty za koniecznością wczesnego rozpoczęcia systematycznego oszczędzania i inwestowania środków finansowych na emeryturę • pisze reklamację do ubezpieczyciela i skargę do Rzecznika Finansowego (na przykładzie wybranego produktu finansowego – ubezpieczenia pojazdów mechanicznych)	• przedstawia argumenty za wprowadzeniem różnych form opodatkowania (podatek dochodowy progresywny i podatek liniowy) oraz przeciw ich wprowadzeniu • wyjaśnia znaczenie terminu <i>dzień wolności podatkowej</i> • porównuje stopień obciążenia obywatela podatkami w różnych krajach • omawia możliwości lokowania oszczędności na przyszłą emeryturę w ramach tzw. trzeciego filaru ubezpieczeń społecznych • omawia działalność Rzecznika Finansowego
Rozdz. V. Praca				
• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>praca, aktywność zawodowa,</i>	• wymienia i omawia bodźce skłaniające człowieka	• wyjaśnia motywy aktywności zawodowej człowieka	• analizuje popyt na pracę i podaż pracy, uwzględniając	• omawia bezrobocie w Polsce – jego poziom i metody pomiaru

współczynnik aktywności zawodowej, wskaźnik zatrudnienia, bezrobocie, stopa bezrobocia, Kodeks pracy, stosunek pracy, świadectwo pracy, płaca, • wyjaśnia, czym jest rynek pracy, i wymienia jego podmioty • wyjaśnia, na czym polega aktywne poszukiwanie pracy • omawia, jak rozpoznać własne predyspozycje i możliwości zawodowe • wskazuje najczęstsze błędy w CV i listach motywacyjnych • wymienia etapy procesu rekrutacji pracowników • wyjaśnia, czym jest rozmowa kwalifikacyjna • rozróżnia formy zatrudnienia • wymienia rodzaje umów o pracę • wymienia umowy cywilnoprawne (umowa-zlecenie i umowa o dzieło) • wymienia i omawia funkcje płacy • przedstawia zasady dobrej organizacji pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy na przykładzie zawodowego kierowcy samochodu ciężarowego • wymienia nazwy instytucji stojących na straży praw pracowniczych • wyjaśnia, na czym polega etyka w pracy	do pracy • wymienia kompetencje miękkie, na które najczęściej zwracają uwagę pracodawcy • podaje sposoby zdobycia doświadczenia zawodowego • wymienia i omawia sposoby poszukiwania pracy • podaje źródła informacji o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy • wyjaśnia, czym jest Europass CV • wyjaśnia znaczenie rozmowy kwalifikacyjnej w procesie rekrutacji • wymienia zasady przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej • wyjaśnia znaczenie <i>Kodeksu pracy</i> jako podstawowego aktu prawnego regulującego prawa i obowiązki pracowników i pracodawców • wymienia formy rozwiązania umowy o pracę • wymienia i charakteryzuje rodzaje płacy (płaca minimalna, płaca netto, płaca brutto) • wymienia i charakteryzuje rodzaje systemów płac • wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracownika (w tym pracowników młodocianych) oraz pracodawcy • wymienia wartości, którymi	• wymienia i charakteryzuje przyczyny i konsekwencje zjawiska nierównowagi na rynku pracy • wyjaśnia, na czym polega rozpoznanie rynku pracy (z uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz najczęstszych oczekiwań pracodawców) • uzasadnia konieczność jednoczesnego korzystania z kilku metod szukania pracy • omawia zasady pisania CV i listu motywacyjnego • wymienia i omawia elementy dokumentów aplikacyjnych (z uwzględnieniem Europass) • wymienia zasady dobrego prezentowania się na rozmowie kwalifikacyjnej • analizuje najczęstsze pytania pojawiające się w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej • wymienia najczęściej popełniane błędy podczas rozmowy kwalifikacyjnej • wymienia i omawia podstawowe zasady prawa pracy • analizuje formy wynagrodzenia wynikające z systemu płac, a następnie wskazuje wady i zalety każdej z tych form z punktu widzenia pracownika i pracodawcy • analizuje zapisy <i>Kodeksu pracy</i> dotyczące rodzajów	czynniki wpływające na wielkość popytu na pracę i podaży pracy • wskazuje wiarygodne oferty pracy • wyszukuje oferty pracy, uwzględniając własne możliwości i predyspozycje • tworzy dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy • stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska • uczestniczy w rozmowie kwalifikacyjnej w warunkach symulowanych • analizuje formy zatrudnienia w oparciu o umowy cywilnoprawne, a następnie wskazuje podstawowe cechy odróżniające te umowy od umowy o pracę • analizuje poszczególne rodzaje umów o pracę, a następnie wskazuje ich wady i zalety z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy • oblicza płacę netto oraz całkowite koszty pracy • omawia specyfikę zatrudnienia osób niepełnosprawnych • analizuje straty, jakie powoduje mobbing w firmie	• dyskutuje na temat płacy minimalnej, analizuje argumenty za jej stosowaniem i przeciw jej stosowaniu • wyjaśnia, na czym polega molestowanie seksualne

• podaje przykłady etycznych i nieetycznych zachowań pracodawcy i pracownika • wymienia przejawy mobbingu	kieruje się etyczny pracodawca • wymienia sposoby przeciwdziałania mobbingowi	urlopów przysługujących pracownikowi • omawia prawa przysługujące rodzicom małych dzieci • omawia rolę Państwowej Inspekcji Pracy oraz związków zawodowych w ochronie praw pracowniczych		

Rozdz. VI. Przedsiębiorstwo

• wymienia i charakteryzuje ekonomiczne cele działalności gospodarczej • podaje i omawia społeczne cele działalności gospodarczej • wyjaśnia, kim jest przedsiębiorca • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>zdolność prawna, osobowość prawna, zdolność do czynności prawnych, analiza rynku, rynek potencjalny, styl kierowania, motywowanie, efekt synergii, aktywa przedsiębiorstwa, pasywa przedsiębiorstwa, bilans, amortyzacja, rachunek zysków i strat, próg rentowności, koszt całkowity, całkowity koszt jednostkowy, koszty uzyskania przychodu, etyka zawodowa, kodeks etyczny, korupcja</i> • wyjaśnia, czym jest biznesplan • wymienia formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej • wymienia elementy, które	• omawia klasyfikację wielkościową przedsiębiorstw • wymienia i opisuje elementy biznesplanu • wymienia i charakteryzuje podmioty przedsiębiorczości społecznej • wymienia i charakteryzuje etapy zakładania własnej działalności gospodarczej • wskazuje najczęstsze przyczyny niepowodzeń przedsiębiorstw • wyjaśnia, na czym polega analiza rynku • wymienia i omawia zasady organizacji pracy w firmie • wymienia cechy dobrego kierownika (lidera zespołu) • wyjaśnia, czym jest promocja, oraz charakteryzuje jej narzędzia • wyjaśnia, czym jest reklama, oraz omawia cele działań reklamowych • rozróżnia rodzaje kosztów w przedsiębiorstwie	• wymienia i charakteryzuje formy własności przedsiębiorstw • uzasadnia przydatność sporządzania biznesplanu niezależnie od etapów rozwoju przedsiębiorstwa • charakteryzuje formy organizacyjno-prawne działalności gospodarczej • wymienia i omawia czynniki warunkujące sprawne funkcjonowanie przedsiębiorstwa • określa funkcje inkubatorów przedsiębiorczości w powstawaniu i rozwoju małych firm, w tym start-upów • określa funkcje akceleratorów biznesu w powstawaniu i rozwoju małych firm • przeprowadza prostą analizę rynku, na którym ma działać projektowane przedsiębiorstwo • wyjaśnia, na czym polega	• wymienia i charakteryzuje rodzaje działalności gospodarczej • omawia znaczenie mikroprzedsiębiorstw w polskiej gospodarce • charakteryzuje innowacyjne modele biznesu, w tym start-upy • omawia zasady sporządzania biznesplanu • klasyfikuje rodzaje spółek • dostosowuje formę organizacyjno-prawną do profilu projektowanego przedsiębiorstwa lub przedsięwzięcia • prezentuje pomysł na własną działalność gospodarczą lub własne przedsięwzięcie społeczne • analizuje mikro- i makrootoczenie projektowanego przedsiębiorstwa lub przedsięwzięcia • identyfikuje mocne i słabe	• określa rodzaj działalności gospodarczej według PKD • określa rolę przedsiębiorstw z sektora MSP w funkcjonowaniu polskiej gospodarki • sporządza biznesplan firmy, którą chciałby założyć • wymienia i charakteryzuje formy związków spółek (korporacje, monopole, holdingi, koncerny) • analizuje argumenty za ingerencją państwa w fuzje i przejęcia przedsiębiorstw w celu niedopuszczenia do nadmiernej koncentracji oraz argumenty przeciw takiej ingerencji • wypełnia zintegrowany wniosek CEIDG-1 • przedstawia procedurę likwidacji działalności gospodarczej • ocenia zastosowanie różnych stylów kierowania w zależności od rodzaju

należy uwzględnić podczas opracowywania koncepcji własnego biznesu • podaje źródła finansowania działalności gospodarczej lub projektowanego przedsięwzięcia • definiuje makrootoczenie i mikrootoczenie przedsiębiorstwa • omawia zasady pracy zespołowej • wyjaśnia, czym jest marketing, oraz wymienia jego cele • wymienia rodzaje mediów reklamowych • wyjaśnia, na czym polega rachunkowość przedsiębiorstwa • wymienia podstawowe zasady księgowości • klasyfikuje i opisuje dowody księgowe • wymienia narzędzia realizacji zasad społecznej odpowiedzialności biznesu	• wymienia elementy sprawozdań finansowych • wymienia i omawia funkcje rachunkowości • wymienia podstawowe dokumenty księgowe firmy • identyfikuje rodzaje korupcji • wymienia zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie • wyjaśnia istotę i cele społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw	analiza strategiczna SWOT • wymienia i charakteryzuje elementy oraz przebieg procesu zarządzania firmą • wymienia style kierowania i wyjaśnia, czym się one charakteryzują • wymienia i omawia cechy dobrego wykonawcy • wymienia zasady skutecznego zarządzania ludźmi oparte na koncepcji przywództwa • wyjaśnia znaczenie terminu <i>marketing mix</i> oraz opisuje jego elementy • podaje przykłady wskaźników rentowności • uzasadnia konieczność prowadzenia rachunkowości w firmie • podaje różnice między księgowością pełną a księgowością uproszczoną • wymienia i omawia wady oraz zalety poszczególnych form opodatkowania przedsiębiorstwa podatkiem dochodowym oraz wymienia inne podatki, którymi może być objęty przedsiębiorca • wymienia przyczyny i skutki oraz sposoby przeciwdziałania korupcji • przedstawia korzyści dla otoczenia i dla firmy wynikające ze stosowania zasad społecznej odpowiedzialności, • analizuje przebieg kariery	strony oraz szanse i zagrożenia projektowanego przedsiębiorstwa lub przedsięwzięcia, związane z lokalizacją • dowodzi skuteczności łączenia różnych sposobów motywowania podwładnych • wskazuje pozytywne i negatywne przykłady wpływu reklamy na konsumentów • odczytuje informacje zawarte w reklamach i odróżnia je od elementów perswazyjnych • analizuje strukturę wyniku finansowego przedsiębiorstwa • uzupełnia fakturę VAT na podstawie dostarczonych danych • wypełnia książkę przychodów i rozchodów na potrzeby rozliczenia podatku dochodowego • wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie • określa przyczyny rozwoju „szarej strefy” i dowodzi jej negatywnego wpływu na gospodarkę • podaje przykłady sukcesów polskich przedsiębiorstw osiągniętych zgodnie z prawem i etyką biznesu • projektuje zajęcia terenowe mające na celu obserwację procesu funkcjonowania	przedsiębiorstwa i przedmiotu działalności • omawia zjawisko kreowania marki firmy z uwzględnieniem znaczenia barw firmowych • projektuje działania promocyjne planowanego przedsiębiorstwa lub przedsięwzięcia • wyznacza próg rentowności na prostych przykładach • omawia zjawisko „szarej strefy” w Polsce • podczas zajęć terenowych przeprowadza wywiad z przedsiębiorcą w celu zebrania informacji o podejmowanych przez niego działaniach innowacyjnych i działań w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu

		zawodowej osoby, która odniosła sukces w życiu zawodowym, działając zgodnie z zasadami etyki	lokalnego przedsiębiorstwa	